

ทำเอา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งสตินะ สิ่งทีล่งวมาแล้่วเป็นอดีตไปแล้่ว เาปัจจุบันนี้ เาปัจจุบันนี้เพราะเราบวชเรียนมา บวชเรียนมาเพื่อหวังผลประโยชน์กับเรา ผลประโยชน์นี้จะเกิดขึ้นมาได้จากการกระทำของเรา ทำเอานะ ถ้าใครทำจริงคนนั้นจะได้ความจริง แต่ถ้าใครยังสัพเพหะระยังสะเปะสะปะอยู่ มันก็จะได้ความสัพเพหะระนั้น มันอยู่ที่จิตนิสัยนะ เราตั้งสัจจะของเรา

พรุ่งนี้วันเข้าพรรษา ใครจะอธิษฐานนะ “ธุดงค์” ต้องให้บอกกันไว้ว่าใครจะธุดงค์เข้มข้นมากขนาดไหน แต่โดยพื้นฐาน ถ้าวัดโดยทั่วไป วัดอยู่ทางนั้นจะทำได้ก็ทำ แต่ที่นี้ต้องทำ ที่นี้เขาจะถือธุดงค์วัตร ถือธุดงค์วัตรไว้ให้มันสมฐานะว่าเราเป็นพระป่า พระป่านะ ชื่อว่าพระป่าเฉยๆ แล้วก็ห่มผ้าสีคล้ำๆ แล้วก็ว่าผ้าสีคล้ำๆ นั้นเป็นสัณยภาพ สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เชิดศรัทธาเขา แต่นั่นมันเป็นเรื่องของสีผ้าเิง

แต่ถ้าพระธุดงค์ ธุดงค์ ๑๓ ข้อ แล้วพระธุดงค์ ธุดงค์วัตร เห็นไหม ถ้าธุดงค์วัตรเราจะถือธุดงค์ของเรา ถ้าถือธุดงค์ของเรา ใครจะถือธุดงค์มากขึ้นข้อไหนต้องบอกกันไว้ บอกกันไว้เพื่อคนอื่นเขาจะได้ไม่กีดขวางทางของเราเิง นี่ในสัปปายะ เห็นไหม หมุกณะเป็นสัปปายะ ถ้าหมุกณะเป็นสัปปายะเราตั้งสัจจะสิ่งใด ถ้าหมุกณะเป็นธรรมด้วยกัน เอื้อเพื่อในธรรมวินัย คำว่าเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ต่อกันนี้ เขาจะเปิดโอกาสให้ อย่างเช่นเรานั่งภาวนาอยู่เิง ถ้าเรานั่งภาวนาอยู่ ถ้าเขามาทำสิ่งใดกระทบกระเทือนเรา จิตใจของเรามันขุ่นมัวเิง เรารักษากายของเราเกือบเป็นเกือบตายทำไมเขาไม่เอื้อเพื่อเลย แต่ถ้าเราบอกกันไว้เพื่อความไม่ผิดใจกันเิง

ในเมื่อเราจะเข้าพรรษานะ เวลาเข้าพรรษาเขาเลือกที่ เลือกสถานที่ เลือกครูบาอาจารย์ เลือกสัปปายะ เลือกหมุกณะ เพื่อการภาวนาจะได้ราบรื่นเิง แล้วถ้าที่นี้มันอยู่ที่ตัวเราแล้ว เราจะมี

ความจริงขนาดไหน คูตี จิตใจนี้มันมหัศจรรย์นัก เวลามันคิดดีมันคิดได้มหาศาลเลย เวลามันคิดร้ายนะ มันคิดร้าย มันทำลายเรานะ

ใจของเราถ้าเราควบคุมมันได้ เห็นไหม อยู่ทำการกระทำ ใครทำดีได้มากขนาดไหน เรามีความจงใจได้มากขนาดไหน สิ่งนั้นเป็นโอกาสของเรานะ การเกิดเป็นมนุษย์นี่เป็นอริยทรัพย์ เป็นทรัพย์สมบัติที่มีค่ามาก มันมีค่าเพราะอะไร เพราะเราเกิดมาเรามีจิตใจ นี่ปฏิสนธิจิต จิตเกิดในไข่ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในโอปปาติกะ เกิดในครรภ์ การกำเนิด ๔

ถ้ากำเนิดมาแล้ว คูตี กำเนิดของเรัจฉาน เห็นไหม เรัจฉานนี้เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นกวาง เกิดเป็นกระต่าย เกิดเป็นนกต่างๆ สิ่งนั้นเกิดเป็นเรัจฉานนะ แต่ในเรัจฉาน เห็นไหม เป็นพระโพธิสัตว์ เรัจฉานยอมเป็นหัวน้ำผึ้ง เรัจฉานยังพยายามทำคุณงามความดีได้แต่เรัจฉาน เห็นไหม

คูตีเราเกิดมาเป็นมนุษย์นี่เป็นอริยทรัพย์ อริยทรัพย์เพราะมนุษย์เป็นผู้ที่สามารถกระทำถึงที่สุดแห่งทุกข์ได้ เพราะมนุษย์ เห็นไหม กายกับใจ กายกับใจ ถ้ากายกับใจมันสามารถทำความสงบของใจ ถ้าอัปนาสมาธินะ จิตใจนี้มันวางร่างกายของเราได้เอง ร่างกายของเราแท้ๆ จิตใจมันวางได้เลย เพราะมันสักแต่ว่ารู้ มันปล่อยวางเข้ามาหมดคนะ สักแต่ว่ารู้ ความรู้อันนี้มันสักแต่ว่าเพราะอะไร เพราะมันไม่อาศัยร่างกายนี้ไง มันไม่อาศัยอะไรเป็นที่สถิตอยู่ของมันไง แต่โดยปกติธรรมชาติของมัน คูตีเวลาจิตมันต้องเสวยภพ เห็นไหม คูตีมนุษย์สมบัติ เทวดา อินทร์ พรหม เขาต้องเสวยภพของเขา จิตใจนี้มันต้องมีที่อยู่อาศัยของเขา มีบ้านมีเรือนของเขา

แต่ถ้าเราเข้าอัปนาสมาธิ เรามีสมาธิธรรมเป็นที่พึ่งอาศัย นี่มันสักแต่ว่ารู้ คำว่าสักแต่ว่ารู้ มันละเอียดลึกซึ้งขนาดนั้นนะ นี่กายกับใจ กายกับใจ เวลามันปล่อยวาง ปล่อยวางได้ขนาดนั้น แต่มันปล่อยวางแบบโลกๆ ปล่อยวางแบบฤๅษีชีไพร เห็นไหม เวลาฤๅษีชีไพรเขาทำของเขาอย่างนั้น เขาทำสมาธิของเขอย่างนั้น แต่เวลาทำสมาธิขึ้นมามันปล่อยวางมาได้ขนาดนั้น ถ้ามันปล่อยวางได้ขนาดนั้น ถ้ามันออกมาอุปจารสมาธิ มันเกิดใช้ปัญญาของมัน การปัญญาของมัน เห็นไหม

คนทำงานทางโลก คนทางโลกเขาต้องทำงานของเขา ประสบความสำเร็จของเขา ทำงานทางโลก เขาต้องมีอำนาจวาสนา เขาต้องมีหมู่คณะ เขาต้องมีตลาด เขาต้องมีต่างๆ เขาถึงจะประสบความสำเร็จของเขา เห็นไหม นี่งานทางโลก

งานทางธรรม งานทางธรรมไง เราจะเอาธรรมคุณงามความดีของเราไป ให้ทำเอาไป ให้ทำเอาคือความมุนะของเรา ความตั่งสติของเรา ให้เราตั่งใจของเรา ถ้าเราตั่งใจของเราละ เราจะพาเราเองหลีกเร้นไป หลีกเร้น หลีกจากหมู่คณะ หลีกจากการคลุกคลี หลีกไปเพื่ออะไร เพื่อเร่งความเพียรของเรา ถ้าเร่งความเพียรของเราละ ถ้าเราไปอยู่ในทางจงกรมนั่งสมาธิภาวนาของเรา ถ้ามันไม่มีธรรมเป็นเครื่องอยู่ ไม่มีธรรมเป็นเครื่องอยู่ เห็นไหม คุณติเวลาเป็นพระนี่เรามีข้อวัตรเป็นเครื่องอยู่ วันๆ หนึ่งมันมีข้อวัตรเป็นที่พึ่งที่อาศัย จิตใจให้มันอยู่กับข้อวัตร

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราไปนั่งสมาธิภาวนา เราไปเดินจงกรมของเราเนี่ย มันต้องมีเครื่องอยู่ของมัน คำบริกรรมๆ นี่เป็นเครื่องอยู่ไง เป็นเครื่องอยู่ จิตมันเกาะคำบริกรรมไว้ พุทโธไว้ ปัญญาอบรมสมาธิไว้ เวลามันคิดของมัน คิดฟุ้งซ่านออกไปของมัน มีสติปัญญารักษามันไว้ ถ้ารักษามันไว้เนี่ยมันจะทำภาวนาต่อเนื่องกันไปได้ไง นี่จะเป็นชั่วโมง เป็นวัน เป็นครั้งวันก่อนวัน นี่มันทำได้ทั้งนั้น คนที่จะอยู่ในทางจงกรม เดินจงกรมได้เป็นวันๆ หลายๆ วันติดต่อกันต่อเนื่องกันไปแสดงว่าจิตใจเขามีงานทำ

เห็นไหม ทำเอา ทำเอา ทำคุณงามความดีไป ทำเอาไป ทำเอามันมีความเพียร มีความวิริยะ มีความอดุสาหะ จิตใจมันมีงานทำมันไม่ว่าเหว มันไม่ตึงเครียด มันไม่วิตกกังวล แต่ถ้าเราทำของเราละ เราเดินจงกรมนั่งสมาธิของเราด้วยความกตเวที ด้วยการข่มไว้ เห็นไหม มันข่มไว้ พอข่มไว้ละ มันก็อดขัดข้องไปหมด อดขัดข้องขนาดไหนเราก็ต้องมีสติ มีสติพยายามยับยั้งกับมัน สู้กับมันไป

นี่ทำเอา ทำเอา ทำคุณงามความดี ถ้าเราทำสิ่งใดก็ได้ อย่างนั้น นี่ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เวลาปฏิบัติของเรา ถ้าเราทำปฏิบัติของเราถูกต้อง สัมมาสมาธิ เห็นไหม สัมมาทิฐิความเห็นถูกต้อง ความดีงามถูกต้องทำต่างๆ ผลของมันต้องเกิดขึ้นกับเรา ถ้าผลเกิดขึ้นกับเราใครเป็นคนทำละ จิตเป็นคนทำ

งานทางโลกเขาใช้มือของเขา การบริหารเขาใช้สมองของเขา แต่เวลาเราทำของเรา เราใช้จิตของเราทำนะ จิตของเรา เห็นไหม คุณติ เวลาจิตของเรามันมีวิชา มันไม่มีสติปัญญาครอบคลุมนั้น มันส่งออกไป ความรู้สึกนึกคิด การบริหารจัดการเนี่ยมันส่งออกมาจากจิตทั้งนั้น ส่งออกมันเสวยอารมณ์ เสวยอารมณ์มันก็เป็นสัญญาอารมณ์ต่างๆ ที่ออกมา ธรรมชาติของมนุษย์

สัญชาตญาณของมนุษย์เป็นอย่างนี้ ถ้าสัญชาตญาณมันเป็นอย่างนี้ปั๊บ เวลามันมีสติปัญญา มันทวน กระแสนย้อนกลับหมด การย้อนกลับนี้งานอย่างนี้มันละเอียดนะ

คู่มือโลกเขาบริหารจัดการขนาดไหน เขาว่าเป็นงานของเขา เป็นทุกข์เป็นยากของเขา ทุกคน บอกความคิดนี้มหัศจรรย์มาก จิตนี้เร็วมาก ก็ว่ากันไปไง แต่ถ้าผู้ปฏิบัติเขารู้เขาเห็นของเขา สติ สมาธิ มหาสติ มหาสมาธิ นี่มหาสติ มหาปัญญา เวลามันเป็นอัตโนมัติขึ้นไปมันจะรู้ว่าเร็วขนาด ไหน สิ่งที่ว่าหัวใจที่มันรวดเร็วต่างๆ ทุกคนพยายามจูนกับมัน เห็นไหม ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ผู้ที่ อยู่ทางโลกเขาจูนกับความคิดของตัวเอง ว่าเอาไม่อยู่ๆ เอาไม่ได้ต่างๆ นี่เขาคิดของเขาไป นี่ บารมีอ่อนแอ นี่จิตใจไม่เข้มแข็งพอ ถ้าจิตเข้มแข็งพอนะ ก็อยู่กับเรา เห็นไหม

หลวงตาท่านบอกว่า “ภูเขาสองขนาดไหน ถ้าเราขึ้นถึงยอดเขานั้น ความสูงขนาดไหนมัน อยู่ใต้ฝ่าเท้าของเรา” ภูเขาสองขนาดไหนก็แล้วแต่ ถ้าเราปีนขึ้นไปอยู่บนยอดภูเขานั้น มันจะสูง ขนาดไหนมันก็อยู่ใต้ฝ่าเท้าเรา เพราะเราย้อยอดภูเขานั้น จิตใจที่มันเร็วขนาดไหน ความรู้สึกนึก คิดมันเร็วขนาดไหน ถ้าเรามีสติมีปัญญาทำไมเราจะทำไม่ได้ ถ้าทำไม่ได้องค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมาได้อย่างไร แล้วครูบาอาจารย์เรา ประพฤติปฏิบัติมาประพฤติปฏิบัติมาได้อย่างไร นั่นครูบาอาจารย์เราถึงบอกธรรมะอยู่ปากตาย ธรรมะอยู่ปากตาย มันเป็นคำพูดของครูบาอาจารย์ของเรา นี่พอคำพูดของครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม ทางโลกเขาก็เสียสปีใจ ทำไมต้องทำรุนแรงขนาดนั้น มันต้องลงทุนลงแรงขนาดนั้น

นี่มันมีพระนะ เวลาบอกว่าหลวงปู่มันทำอย่างนั้น เขาพูดเลย ทำไมต้องทำขนาดนั้น แสดง ว่าเขาไม่เป็นใจ ถ้าคนภาวนาไม่เห็นการกระทำของพระปฏิบัติ เห็นการกระทำของครูบา อาจารย์ของเรา เขาจะรับไม่ได้หรอก เขารับไม่ได้เพราะอะไร เพราะว่าเขายู่กับกระแสโลกใจ เขา อยู่กับความเป็นไปของโลกใจไหม

เดี๋ยวนี้โลกเขามีบริหารจัดการใจไหม ใครทำไมต้องลงทุนลงแรง เราจะขุดดิน เราจะทำ ของหนัก เดี๋ยวนี้ไม่ต้อง เขาใช้เครน เขาใช้รถขุด เดี๋ยวนี้เขาพัฒนาไปแล้วไม่ต้องใช้คนขุด เป็นไป ไม่ได้ที่จะต้องลงทุนลงแรงขนาดนั้น นี่ถ้าคนลงทุนลงแรงแสดงว่าไม่มีปัญญา ไม่รู้จักใช้สอย เทคโนโลยี สมัยนี้มันเจริญ เทคโนโลยีก็อำนวยความสะดวกกับชีวิต นี่คุณภาพชีวิต คุณภาพชีวิต

แต่คุณภาพกิเลสละ กิเลสมันยังพองตัวใหญ่ๆ นะ ยิ่งส่งเสริมเท่าไร กิเลสมันจรดฟ้าเลย แต่ ถ้าเราจะฝืนทนนะ เราจะฝืนกับใจของเรา ฝืนกิเลสละ ฝืนกับความสุขความสบายของเราเท่ากับ

ฝันกิเลส กิเลสมันอยู่กับเรา กิเลสเป็นเรา จันท์เป็นเรา ทุกข์เป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเราหมดละ มัน
เป็นเรา ถ้ามันเป็นเราแล้วนี่มันก็อ้างอิง เห็นไหม อ้างอิงธรรมะ แล้วมันก็บอกอย่างนั้น
สะดวกสบาย สะดวกสบาย

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราทำ เวลาเราทำกันจริงๆ จังๆ ขึ้นมานี้ เขาบอกทำไมต้องทำ
ขนาดนั้น ถ้าใครบอกว่าต้องทำขนาดนั้นแสดงว่าภาวนาไม่เป็น แสดงว่าไม่เคยภาวนา ถ้าภาวนา
มันก็ตรรกะเท่านั้นละ จะคิดเอาจินตนาการเอา มันก็การศึกษา มันปริยัติไง ปริยัติเขาทำกันแบบ
นั้น ปริยัติเขาทำแบบนั้นมันก็สาธุนะ วัดบ้านเขาทำแบบนั้น เพราะเข้าพรรษานี้เขาก็เข้าพรรษา
เหมือนกัน เขาต้องเรียนเหมือนกัน เรียนเสร็จแล้วก่อนออกพรรษาเขาต้องสอบเหมือนกัน สอบ
ธรรมสนามหลวง สอบธรรมบาลีของเขา เพื่อเอาใบประกาศของเขา ประกาศว่าเขามีความรู้ของ
เขา

หลวงตาท่านบอก ท่านเรียนจบมหานะ ยิ่งจบมหาเท่าไร กิเลสมันยิ่งพองเข้าไปใหญ่ มันยิ่ง
ใหญ่โต มันบอกมันเป็นความรู้ระดับมหานะ ความรู้ระดับ ๘ ประโยคนะ ความรู้ยิ่งใหญ่ นะ นี่เวลา
พูดไปแล้วมันขัดแย้งกับทางโลก ทางโลกเขาบอกว่านี่โลกเจริญแล้วต้องการศึกษาๆ ไซ้! มี
การศึกษา โลกเราเจริญด้วยการศึกษาด้วยปัญญาทั้งนั้น เพราะฉะนั้นปัญญานี้ปัญญาโลกๆ ใจ ถ้า
ปัญญาโลกๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้ศึกษา ศึกษาที่เป็นปริยัติใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ มันต้องปฏิบัติ ปฏิบัติขัดเกลา
มัน ศึกษามาแล้ว ศึกษาทางวิชาการแล้วเราก็ต้องฝึกหัดของเราขึ้นมาให้เป็นความจริงของเรา
ขึ้นมา แล้วของเราเราเป็นพระป่า พระป่าเพราะเราฝึกตามครูบาอาจารย์ของเรามา ท่านบอกว่าถ้า
ใครจะเรียน ใครจะศึกษา ท่านจะส่งไปสำนักเรียน ถ้าใครจะปฏิบัติขึ้นมาก็ปฏิบัติตามครูบา
อาจารย์เพราะปัจจุบันนี้มีครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านคอยชี้นำของเรามา ถ้าอนาคตที่อยากจะมา
ปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ท่านก็ล่วงไปแล้วนี่ เราปฏิบัติ แล้วเราก็ต้องค้นคว้าของเราขึ้นมา

ศึกษารวมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา เขาเรียกว่ามีปัญญาไปกันหมดเลย
ปฏิบัติไปถึงล้มลุกคลุกคลานไปหมด ทำสมาธิก็สมาธิวาดภาพกันไป นี่เวลาวิชาก็ว่าเป็นยักษ์
เป็นมารไปเลย แต่เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกไปเจออวิชา เห็นไหม มันสวยยิ่งกว่านางสาว
จักรวาล มันอ้อยสร้อยอ้อยอยู่กลางหัวใจของเรา ถ้าเป็นยักษ์เป็นมารเราจะเพลิดเพลิดไปกับมัน
ไหม ถ้ามันเป็นยักษ์เป็นมาร มันเป็นโทษกับเรา นี่ มันจะเป็นยักษ์เป็นมารต่อเมื่อมันผ่านไปแล้วใจ

เวลามันผ่านไปเฉยนะ เวลาเรามีความต้องการสิ่งใด เรามีตัณหาทะยานอยากนี่ล้นฝั่ง ล้นฝั่งขนาดไหนพอทำประสบความสำเร็จไปแล้วนะ เอ่อ ไม่น่าทำเลย น่าเบื่อเลย นี่มันจะเป็นยักษ์ต่อเมื่อมันเสวย มันเต็มทีไปแล้ว

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม ถ้ามันต้องต่อสู้ตั้งแต่เริ่มต้น ตั้งแต่เริ่มต้นนี้มันยังไม่เป็นยักษ์เป็นมาร มันยังไม่มีตัวตนของมัน มันต้องทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจสงบแล้วนี่กลับไปหามัน กลับไปหามัน จับตัวจับต้องตัวมันได้ ถ้าจับต้องตัวมันได้มันพิจารณามันได้ มันแยกแยะได้ มันจะเป็นปัญญาของมันขึ้นมา ถ้าปัญญาย่างนี้ปัญญาในพุทธศาสนา ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม นี่ต่อสู้กับกิเลส ทำเอา ทำมาทั้งนั้น ใครทำมา ใครทำใครได้ ใครทำใครมีความตั้งใจ คนนั้นจะได้ อย่างนั้น

ถ้าใครจะศึกษามาจะเอายศเอาตำแหน่ง เอายศศักดิ์กัน มันก็ศึกษากันไป แต่ถ้าใครจะพ้นจากทุกข์ ใครจะชำระล้างกิเลสมันก็ต้องต่อสู้มา บอกว่าพระป่าๆ ไม่มีการศึกษา พระป่าไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ทำไมจะไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ถ้าไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาเราจะมาฝึกหัดสติกันทำไม เราจะต้องมาฝึกหัดตัดเย็บกันทำไม เราจะต้องมาฝึกหัดข้อวัตรกันทำไม แล้วฝึกหัดไว้เนี่ย นี่มันคืออะไรละ นี่มันคือเนื้อแท้ของธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยให้เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริงใจ ถ้าตามเป็นจริงขึ้นมาเราก็กู้ของเราตามความเป็นจริงนี้ ดำรงชีวิตไว้อยู่ในศีลในธรรมนี้ไง

ถ้าอยู่ในศีลธรรมนี้ เวลาเราศึกษามาศึกษามาจากอุปัชฌาย์อาจารย์ อุปัชฌาย์อาจารย์เวลาบวชขึ้นมา เห็นไหม เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ ให้กรรมฐานมาแล้วนูโลมอนูโลมขึ้นมา ย้อนหน้าย้อนหลังขึ้นมาปฏิบัติใช้ได้ ถ้ามันผ่าน เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ เวลาเขาทำหน้าที่การงานกัน เขาก็ทำหน้าที่ตามวิชาชีพของเขา แต่เวลาเราจะทำงานในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ

เวลาปฏิสนธิจิตเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์เกิดมามีอะไร มันก็มีหนังหุ้มอยู่โดยรอบ ถ้ามีหนังหุ้มอยู่โดยรอบ ร่างกายนี้มันก็มีจิตใจเกิดมา ถ้าจิตใจเกิดมาตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ถ้ามันเกิดวิบากกรรมขึ้นมา มันก็ตายตั้งแต่ในครรภ์ เวลามันเกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมา มันมีอาหารของมัน มีอาหารเลี้ยงชีวิตนี้มา ถ้าชีวิตนี้มาด้วยเวรด้วยกรรม เห็นไหม

คูสิคนที่เกิดมาสว่าง มันก็เห็นดีเห็นงามไปหมด เห็นไหม เกิดสว่าง ไปสว่าง มันก็ทำคุณงามความดีไป เกิดมาสว่าง เกิดมาร่มเย็นเป็นสุข ทำแต่บาปแต่กรรม เห็นไหม เกิดมาสว่างก็มีดีไป ถ้ามีดีไป เห็นไหม คูสิเราเกิดมาสว่าง เห็นไหม ก็มีดีๆ เทาๆ อยู่อย่างนี้ เราทำไม่จริงไม่จังของเรา มันก็เป็นอำนาจวาสนาเราทั้งนั้น นี่ทำเอาๆ ทั้งนั้นนะ เราต้องทำเอา เราเป็นคนทำเอง ทำเอาคือเราเป็นคนกระทำ เราไปทำดีไปทำชั่วมา จะโทษใครไม่ได้หรอก

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารณาเรื่องสัตว์ขันธ์สัตว์ ถ้าเรื่องสัตว์ขันธ์สัตว์ก็วางธรรมวินัยนี้เรื่องสัตว์ขันธ์สัตว์ เพราะจิตมันเวียนตายเวียนเกิดตามวัฏฏะตามอำนาจวาสนาของเขา นี่ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถ้ามีโอกาสก็จะไปเรื่องสัตว์ขันธ์สัตว์ไป จะไปซ่อนเอา

แต่ของเรา เราเกิดมา เห็นไหม เราทำของเราขึ้นมา เราบวชแล้วเรามีโอกาสแล้ว เราบวชมาเป็นพระแล้ว เป็นพระ เห็นไหม ๓ เดือนนี้จะเข้าพรรษาพรรษาปีนี้ พรรษาปีนี้จะเริ่มธุดงค์แล้ว ถ้าธุดงค์แล้วนี้ เห็นไหม ปกติเราก็ออยู่โดยความปกติของเรา เวลาเข้าพรรษาแล้วถือธุดงค์ คำว่า “ถือธุดงค์” หมายความว่าเดือนตัวเองใจ เดือนตัวเองนี้ธุดงค์วัตร เครื่องขัดเกล้ากิเลส โดยปกติเราก็ออยู่โดยปกติ คูสิ ภัตตราหารเขาเอามาถวายทาน เราก็ได้รับของเขา เราก็ได้พิจารณาของเขา ต่อไปนี้เราจะบิณฑบาตมาด้วยปลีแข้ง นี่ด้วยอำนาจวาสนาของเรา ด้วยความตกบาตรของเรา ถ้าตกบาตรของเรานี้มันเดือน มันเดือน นี่มีมีดีมีสว่าง

นี่ก็เหมือนกัน มีปกติ มีการเร่งรัด เห็นไหม มีภาคปกติ เราก็ออยู่ปกติมาแล้วนี้ ในพรรษาขึ้นมาแล้วมันก็จะขันนอตขึ้นมาแล้ว ขันนอตขึ้นมาให้มันเข้มแข็งขึ้น ให้มันดีขึ้นนี้ มันเดือนมา ชีวิตเราต้องเปลี่ยนแปลงสิ ถ้าชีวิตเราเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงมันทำไปมันไม่คุ้นชินกับมันไง ถ้าเราไปคุ้นชินกับมัน กิเลสมันครอบงำ

วันคืนล่วงไปๆ เห็นไหม เราทำอะไรอยู่ แล้วมันก็เศร้า มันก็เหงา มันก็หงอย แล้วก็นอนจมกับมัน ให้กิเลสมันกระต๊อบเอา แต่เวลาจะสู้กับมันไม่มีอะไรจะสู้กับมัน แล้วกิเลสมันอยู่ไหนละ เวลาครูบาอาจารย์ท่านสั่งสอนก็ไปโทษท่าน นี่ครูบาอาจารย์ท่านลำเอียง ครูบาอาจารย์ท่านพูดอะไรออกมาท่านไม่ไว้หน้าเราเลย นี่แล้วเวลากิเลสมันกระต๊อบนี้ไว้หน้าไหม? กิเลสมันกระต๊อบเห็นไหม มันไม่ไว้หน้าให้เลย ถ้าเวลากิเลสมันกระต๊อบเอาใจชอบใจมันอีกนะ เพราะเราทำเองใจนี้ สะใจ อย่างนี้ถูกต้อง

แต่เวลาเราจะฟันทนกับมัน นี่ไง เราจะทวนกระแสดกลับไป ถ้าทวนกระแสดกลับไปมันต้องมีสติยับยั้งมันสิ ถ้าสติยับยั้งอย่างไร นี่คนอื่นเขามองความผิดพลาดของเราได้นะ เขาเตือนเขาบอกเราได้ แต่ความผิดพลาดของเรา เราไม่เคยยอมรับความผิดพลาดของเราเลย แล้วถ้าไม่ยอมรับไม่ยอมรับเปล่าๆ นะ ไม่ยอมรับแล้วมันยังมีทฤษฎีด้วยว่าความผิดพลาดของมันเป็นความถูกต้อง คนที่เขาทำคุณงามความดีกันอยู่นั้นเขาทำกันเพื่อเอาหน้า คนที่เขาทำคุณงามความดีกันนั้นเขาทำเพื่อผลประโยชน์ของเขา นี่ยังไปติเตียนเขาอีก มันไม่ได้คิดถึงตัวมันเลย ไม่ได้มองถึงตัวมันเลย นี่มันทำอะไรละ นี่ก็กว้านกิเลสมันไง

กิเลสมันก็เป็นกิเลส มันเข้ากันได้ มันไม่เข้ากับธรรมหรือ แต่ถ้าเข้ากับธรรม ธรรมมันคืออะไรละ นี่ธรรมมันคืออะไร? ธรรมมันคือศีล สมาธิ ปัญญา ศีลความปกติของใจ โดยธรรมชาติของมัน มันปกติของมัน แต่ที่มันไม่ปกติเพราะมันค้นหาความทะยานอยากมันขับเคลื่อน ค้นหาทะยานอยากมันขับเคลื่อน เห็นไหม คนไม่เคยอด ไม่เคยทุกข์ ไม่เคยยาก นี่ถ้ามันอดมันก็อยาก มันทุกข์มันก็ยาก เวลามันอดอยาก เห็นไหม

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านถึงไม่อยู่เลย เห็นไหม นี่เข้าป่าเข้าเขาไปให้มันอดให้มันอยาก ไปอยู่ที่มันอดมันอึดคัดขาดแคลนชะ เวลามันภาวนาไม่ได้ ภาวนาไม่ได้นี่เน่สัชชิกเลย ไม่นอน สู้กับมัน สู้กับมัน เวลาสู้กับมันนะมันก็ทรมาน ก็ทรมานแน่นอนอยู่แล้ว นี่ในเมื่อเราเข้าไปเผชิญหน้ากับกิเลส

คูสิเราเป็นแผล เห็นไหม จะล้างแผล ล้างแผลนี้เราเปิดปากแผลมานี้เราต้องทำความสะอาดมัน เลือดซิบๆ เลย เนื่อมันร้ายที่ไหน เราต้องเช็ด ต้องขัด เราต้องตัดมันออก ต้องขูดมันออก ถ้าเนื่อมันตายเนื่อมันร้ายต้องทำมันออก นี่เหมือนกัน เวลามันภาวนาแล้วมันทำไม่ได้ ไม่ได้เพราะอะไร ไม่ได้เพราะกิเลสมันกระตือรือร้นเอา กิเลสมันเหยียบย่ำเอา ถ้ากิเลสมันเหยียบย่ำเราจะเอาอะไรไปสู้กับมัน เรามีอะไรไปสู้กับมัน เราไม่มีอะไรไปสู้กับมันเลย

นี่เรายืมมา ยืมธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา เวลาฝึกหัดสติๆ มันยังไม่มีตัวตนขึ้นมาก็ยืมชื่อมาก่อน สติคือยับยั้งไว้ มีสติ ถ้าสติยับยั้งไว้ บริกรรมไว้ เห็นไหม นี่มันจะทรมาน มันจะทุกข์มันจะยากขนาดไหน เราจะล้างบาดแผลของเรา นี่เลือดซิบๆ เลยนะ เจ็บ แสบ สิ่งที่มีมันติดอยู่ เราจะแกะมันให้ได้ ถ้ามันแกะได้แล้วเราฟันทนทำกับมัน

นี่ทำเอา ทำเอาเพราะมันมีกำลังใจ มันมีกำลังที่จะทำ ถ้าไม่ทำ นี่มันอ้างไง ทำไม่ได้ อรรถกถา
 ลมทานุโยค คุณพระในปัจจุบันนี้เขามีแต่ความสุขความสงบกันทั้งนั้นละ เขาอยู่กันสุขสบาย
 ทั้งหมด ทำไมเราต้องมาทุกข์มายาก เรามาทุกข์มายากเราวัดใจของเราไง แล้วเรามาทุกข์มายากก็
 จะมาเปิดเผยเราไง เปิดเผยหัวใจของเรา ถ้าเรามีบาดแผล เราไม่ล้างแผล เราไม่ชำระแผลของเรา
 แผลเรานั้นจะหายได้อย่างไร ของเขานี้แผลเต็มอย่างนั้น แล้วเขาปกปิดกันไว้ แล้วอยู่กันสุขสบาย
 อยู่อย่างนั้น แล้วอยู่อย่างนั้นแล้วมันเป็นอย่างไรละ มันก็คินพอกหางหมูนั่นไง แผลมันก็จะเน่าเฟะ
 อยู่อย่างนั้นไง แต่ของเราเราจะทำของเรา ถ้ามันจะทุกข์มันจะยาก ทุกข์ยากก็เป็นแบบนี้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนอย่างนี้มา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้
 เองโดยชอบ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ผ่านวิกฤติของท่านมาแล้ว ๖ ปีนี้มันทุกข์ยาก
 ขนาดไหน อดอาหารคิดว่ากิเลสมันอยู่กับเราๆ อดอาหารเลย อดอาหารโดยที่ยังไม่มีใครสอนก็อด
 อาหารเฉยๆ ใจ แต่ขณะที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว เห็นไหม ห้าม
 พระอดอาหาร แต่! แต่ถ้าใครอดอาหารว่าเป็นวิธีการเพื่อจะต่อสู้กับกิเลส ตถาคคอนุญาติ เพราะว่าถ้า
 มันไม่มีปัญญา มันก็อดเฉยๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังอดเฉยๆ มาแล้ว อดมาเฉยๆ อด
 โดยที่ไม่ได้ใช้ปัญญา

แต่ในปัจจุบันนี้เราไม่ได้อดเฉยๆ เรารู้ว่ามรรคมันเป็นนามธรรม มรรค สติชอบ งาน
 ชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ การงานชอบ มันชอบธรรมอยู่อย่างนั้น นี่มันเป็นมรรค แต่การอด
 อาหารมันเป็นเรื่องการต่อสู้ เรื่องร่างกายมันต้องการอาหาร แต่เพราะอาหารมันทำให้ธาตุข้มแข็ง
 ทำให้ธาตุ ๔ และขันธ ๕ มันทับจิดๆ เพราะจิตมันอ่อนแอเกินไป จิตไม่มีกำลังเกินไป นี่ความรู้สึก
 นึกคิดมันโดนตัณหาทะยานอยากมันพุงไว้ มันถนอมกล่อมเกลี้ยงเกลียงดูไว้ กิเลสมันหลอกไว้
 กิเลสมันสร้างภาพไว้ แล้วสุดท้ายมันก็กลับมาทิ่มหัวใจของเรา

แต่ถ้าเราจะต่อสู้กับมัน เห็นไหม ถ้าเราต่อสู้กับมัน เราก็ก๊นทนเอา อดนอนผ่อนอาหาร
 มันหิวไหม? หิว ในเมื่อคนอดอาหารไม่หิวนี้เอาที่ไหนมาพูด คนอดนอนมันไม่ง่วงนอนก็เอาที่
 ไหนมาพูด มันก็ต้องง่วงนอนเป็นธรรมดา แต่เพราะความง่วงนอนความหิวโหยอย่างนั้น ถ้ามัน
 พิจารณาของมันไป มันมีเหตุมีผลของมันไป นี่เวลาพิจารณามันเห็นนะ เวลาอดอาหาร เห็นไหม
 เวลามันหิวขึ้นมา กระเพาะหิวหรือ ลำไส้หิวหรือ ปากหิวหรือ อะไรมันหิว ถ้าปัญญามันทันนะ ถ้า
 ไม่ทันนี่เป็นสัญญา สัญญานี้กิเลสมันรู้ทัน โอ๊ย คิดอย่างนี้คิดมาก็รอบแล้ว คิดอย่างนี้ครูบาอาจารย์
 ก็คิดมาแล้ว

เวลาสมัยครูบาอาจารย์ท่านคิดมาแล้ว ใช้ปัญญามาแล้ว เราไม่ทันนี้ ท่านก็หลุมมือเราไป คราวนี้ไอ้ลูกศิษย์ลูกหา ไอ้สตื้อนแอฟกนี้มันจะหัดคิด เราก็ปล่อยสายป่านไป ตามไป หิวหรือ ไม่หิว หิวไม่หิว สักพักหนึ่งนะ ประเดี๋ยวพอสติเรานั้นอ่อนแอเนะ มันพลิกกลับมาเลย สิ่งที่เกิดขึ้น มันไร้สาระ คิดมาแล้วมันก็ไม่ได้ผล คิดแล้วมันก็ทุกข์ใจ ล้มไปเลย

นี่เพราะอะไร เพราะความอ่อนแอใจ แต่ถ้าความจริงขึ้นมา หิวหรือไม่หิวนี้สติปัญญาได้ กันไป ไล่กันไป ถ้าสติปัญญามันทันมันปล่อยได้ ความหิวความกระหายจบหมด ขณะที่นั่งอยู่อด อาหารนะ มันหิวมันกระหายมากนะ หิวกระหายเราก็พุทโธไป ใช้ปัญญาไล่ไป ถ้ามันลงได้นะ หายหมดเลย ว่างหมดเลย อ้าว แล้วความหิวไปไหนล่ะ ไอ้หิวไปไหนอะ หิวมันไม่มี นිරสของ ธรรม

เวลามันทำ ทำเอาๆ นี่ทำอย่างนี้ ถ้าทำอย่างนี้พอทำอย่างนี้ปั๊บ พอมันปล่อยวาง อ้อ! มันก็ จริงนะ เวลาหิวๆ อยู่เนะ ด้วยปัญญาไล่ไปนี่อะไรหิว เพราะหัวใจเนะจิตมันมีสติปัญญาควบคุม แล้วพอสติปัญญาควบคุมสติปัญญาหิวอันลือมา จนสติปัญญานี้ใช้ปัญญาจนจิตมันปล่อยวาง ถ้า จิตมันปล่อยวางนี้ มันปล่อยวางความรู้สึกในกระเพาะ ในลำไส้ ในปาก ในธาตุในขันธ พอจิตมัน ปล่อยวางมานี้ จิตมันเป็นเอกเทศ ร่างกายมันก็เป็นร่างกาย จิตมันก็เป็นจิต มันก็ว่าง

ถ้ามีสติปัญญานี้ทำเอา ทำได้ นี่หิว หิวก็เหมือนกัน ง่วงนอนก็เหมือนกัน ถ้าว่างนอนๆ มัน ไม่ทัน ง่วงนอนนี้เวลามันง่วงนอนขนาดไหนมันสัปหงกโง่งงเลย ถ้าสติมันขาดมันล้มเลย แต่ ถ้าเรามีสติปัญญานะ เราไล่ทัน ล้มไปแล้วให้แล้วกันไป ถ้าถึงที่สุดแล้วพอมากาวานี้มันก็ปล่อย ได้เหมือนกัน สิ่งนี้มันเป็นอาวุธ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอดอาหารมา ๔๕ วัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอด อาหารมาด้วยการอดอาหาร อดอาหารขึ้นมาแล้ว นี้ออดอาหารจนสลบไปถึง ๓ หน กลับขึ้นมาใจ สลบไปถึง ๓ หนทั้งอดอาหารด้วย สุดท้ายแล้วมาฉันอาหารของนางสุชาดา แล้วมาใช้ปัญญา ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ฉันอาหารของนางสุชาดา แล้วกลับมาอดอาหาร สติมันมาจากไหน มันก็มาจากการอดอาหาร สิ่งนั้นมันเป็นกำลังมา มันเป็นพื้นฐานมา มันมีพื้นฐานมา แต่ยังทำไม่ถูกต้องๆ

แต่ขณะที่มาฉันอาหารของนางสุชาดาแล้วกำหนดอดอาหารสติ มันสะสมขึ้นมา มันมี กำลังของมันขึ้นมา เวลาย้อนกลับไป เห็นไหม บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขย

ญาณ ทำลายไป ทำลายด้วยมรรคจากภายใน ถ้ามรรคมันทำขึ้นมา นี่สิ่งนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำมาแล้ว สิ่งนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำมาแล้ว แต่พวกเรามาประพฤติปฏิบัติ ครูปาอาจารย์ท่านทำของท่านมา ท่านก็หายสงสัย แต่ไอ้เรานี้กิเลสมันเต็มหัว กิเลสมันครอบงำอยู่ นี่ เราจะทำของเราขึ้นมา มันก็ล้มลุกคลุกคลาน แล้วก็สงสัย สงสัย เราแล้วก็มองไปสังคมโลก เพราะอะไร

เพราะเวลาเราสงสัยแล้ว เราไม่มองเข้าไปสู่ธรรม ไม่มองเข้าไปสู่ครูปาอาจารย์ของเรา เรา มองไปทางโลกไป พระที่ไหนเขาก็มีความสุขความสบายกันทั้งนั้น พระที่ไหนเขาก็ทำของเขาแล้ว เขาก็มีศักยภาพของเขา เขามีชื่อเสียงกิตติศักดิ์กิตติคุณของเขา ไอ้ชื่อเสียงกิตติศัพท์เกียรติคุณมัน มาจากไหน? มันมาจากการตลาดทั้งนั้นนะ ตัวเองก็ทุกข์ ตัวเองก็สงสัย ในเมื่อตัวเองสงสัยนะ ศักยภาพมันมาจากไหน? แล้วถ้าศักยภาพมันมา มันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นปัจจัยจัดตั้ง สันติภูมิ โภค มันทำลายเกียรติในหัวใจขึ้นมาแล้วนี่ ครูปาอาจารย์องค์นั้นท่านปล่อยแพ้วก่อน

ถ้าปล่อยแพ้วแล้วคุณสิ คุณหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นสิ ท่านเคยออกมาคลุกคลีกับใคร ท่านอยู่ป่า อยู่เขามาตลอด ครูปาอาจารย์ของเราท่านอยู่ในป่าอยู่เขาทั้งนั้น นี่กิตติศัพท์เกียรติคุณของท่านมัน จรจายไปด้วยคุณงามความดี ด้วยปากต่อปาก แต่คุณงามความดีในใจอันนั้นมันสำคัญกว่า เห็น ไหม นี่ท่านทำของท่านมาอย่างนั้นนะ ครูปาอาจารย์เราท่านมีหลักมีเกณฑ์มานะ

แล้วเรานี้เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นี่ เราจะกำขี้หรือจะกำธรรมละ ถ้ากำขี้ก็กำแบบนั้น ไอ้ขี้โลก ขี้โกรธ ขี้หลง กำขี้ก็ได้ขี้ใจ ถ้ากำธรรมมันก็จะได้ธรรม ทำเอา ทำเอานะ ทำจริง ถ้าใคร ทำความจริงแล้วมันเป็นความจริงขึ้นมา มันจะเป็นสมบัติของใจดวงนี้ นี่ไม่ต้องไปกีดกันใคร ไม่ต้องไปจับจองที่ของใคร ไม่มีใครจองที่ของใคร ไม่มีใครจับจองใครได้ ทำมาในหัวใจของเรา ใคร จะมีศักยภาพขนาดไหน ครูปาอาจารย์องค์ไหนท่านจะมีชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณของท่าน นี่สาธุ ตามสไตร์ของท่าน ในใจของเราเรามีความทุกข์ ความทุกข์ในใจของเรา นี่ เราจะพยายามปฏิบัติ ของเรา เราจะเอาจริงของเรา เราจะทำของเรา สมบัติของครูปาอาจารย์ สาธุ ก็เป็นสมบัติของครูปา อาจารย์ไป สมบัติของเรา เราต้องการสมบัติของเรา เพราะมันทุกข์มันทุกข์อยู่กลางหัวใจนี้ เวลา มันทุกข์เราทุกข์เอง ไม่มีใครมาทุกข์กับเราเลย เวลาตกทุกข์ได้ยากก็ตกทุกข์ได้ยากด้วยความทุกข์ ยากของเรา เราจะทำความจริงของเรา ทำเอาๆ นะ ตั้งใจทำ ตั้งใจแล้วทำให้ได้ ถ้าตั้งใจทำให้ได้ นี่ มันจะเป็นสมบัติของเรา นี่พิสูจน์ขึ้นมา

เวลาครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติแล้วไปรายงานครูบาอาจารย์ เห็นไหม เวลาพูดมาครูบาอาจารย์ท่านมีความพอใจทั้งนั้นนะ เพราะอะไร เพราะสิ่งนี้มันเป็นตัวศาสนา จักรพรรดิ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม ครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติธรรมมีดวงตาเห็นธรรม เห็นไหม ธรรมอันเดียวกัน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราก็ปฏิบัติธรรม ปฏิบัติธรรมเพื่อจะให้เป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจ ถ้ามีความจริงขึ้นมามันเป็นธรรมของเราละ

ถ้าเป็นธรรมของเรา เราต้องมีความมุนานะ ใครจะพูดอย่างไร จะว่าอย่างไร มันเรื่องของเขา แต่ในเมื่อจิตใจของเรา เรารู้ของเรา เรารู้ของเราว่าเรามีเจตนาอย่างไร ก่อนที่เราจะมาบวชเรามีเจตนาอะไร เจตนาของเรา เราเจตนาเพื่อจะปฏิบัติธรรม การปฏิบัติ เห็นไหม เราจะหาสำนักอย่างไรที่จะให้มีโอกาสได้ปฏิบัติ ถ้าสำนักมันก็ได้ชื่อว่าสำนักปฏิบัติ แต่ในกิจกรรมมันปฏิบัติจริงหรือเปล่า นี่วันๆ หนึ่งก็คลุกคลีกันอยู่อย่างนั้นนะ มันจะเอาอะไรมาปฏิบัติ คนที่เขาปฏิบัติกิจวัตรมันก็ฟุ้งอยู่แล้วว่ามันปฏิบัติจริงหรือเปล่า ถ้านักปฏิบัติจริงเขาหลีกเลี่ยง

คูลี คูสัตว์ป่า สัตว์ป่านั้นไม่ให้ใครเห็นตัวมันนะ ถ้าใครเห็นตัวมันนะ มันเสียความลับเดียว มันจะตาย นี่ก็เหมือนกัน พระป่า พระป่าถ้ามันทำจริงมันจะทำจริง เราหลีกเลี่ยงของเราสิ เราไม่ได้บวชมาเพื่อเอาเกียรติศักดิ์กิตติคุณจากใครทั้งสิ้น เราบวชมาเพื่อตัวเราเอง เราบวชมาเพื่อชำระกิเลสในใจของเรา แต่ในเมื่อสังคมมันเป็นแบบนี้ นี่มันเป็นโอกาสของคน

สมัยหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เห็นไหม คูลีมันมีแต่ป่าแต่เขา ไปไหนรกร้างไม่มี เคนเอาทั้งนั้นละ ถ้าเคนเอาทั้งนั้นจะไปไหนก็ต้องเคนเอา ไม่มี ไม่มีรกร้างสะดวกสบายขนาดนี้ แต่เดี๋ยวนี้รกร้างสะดวกสบาย ประเทศที่เจริญแล้ว เห็นไหม อยากจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เวลาปฏิบัติก็ปฏิบัติแบบนักพัฒนาแล้ว ปฏิบัติกันสะดวกสบาย นี่พัฒนาแล้วกิเลสมันก็พัฒนายิ่งไปกว่า ๒ - ๓ เท่า

สมัยครูบาอาจารย์นะไปไหนมันมีแต่ป่าแต่เขา คนนะเขาแสวงหามา เขาก็แสวงหามาเพื่อดำรงชีวิตเท่านั้น เพราะว่าธุรกิจมันยังไม่เจริญรุ่งเรือง มันเป็นประเทศด้อยพัฒนา ไม่มีใครเขามาสนใจ แต่สังคมนะ สังคมพุทธ เห็นไหม เขาจะเจือจางกัน แล้วเขาจะประพาศปฏิบัติ เขาอยู่กันด้วยความร่มเย็นเป็นสุขใจ แต่ในสมัยปัจจุบันนี้ทุนนิยมๆ ด้วยทุนใจ ด้วยทุน ด้วยการแสวงหา ด้วยการธุรกิจ ด้วยการค้า ไอ้พระปฏิบัติมันก็เลยกลายเป็นพระธุรกิจไปเลย เวลาปฏิบัติขึ้นมาขึ้นชื่อ

ขายแลกเปลี่ยนได้ สมาชิกตั้งราคาได้ ปัญญาแลกเปลี่ยนกันได้เลยนะ จำใครมาก็ได้ ครูบาอาจารย์ท่านพูดมานี้ลอกเลียนมาหมดเลย มันกลายเป็นปฏิบัติธรรมทุนนิยมไปเลย ทำอย่างนั้นมันเป็นการทำที่หลอกตัวเอง มันไม่มีใครรู้ดีไปกว่าเราหรอก ความลับไม่มีในโลก จิตใจของเรานี้รู้เอง ฉะนั้นเราจะทำของเรา เราต้องทำความจริงของเรา ตามครูบาอาจารย์ของเรา

ในเมื่อเราเลือกบวชแล้ว เราเลือกบวชนะ เราเลือกมาอยู่ในสายกรรมฐาน ในสายของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น พระกรรมฐาน ถ้าเราเลือกบวชแล้ว เลือกทางที่เราจะปฏิบัติตามความเป็นจริงของเรา ถ้าเป็นความจริงของเรา เห็นไหม คุณค่าของมัน คุณค่าของมัน งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ สมาธิชอบ แล้วเวลามันเป็นธรรมมันเป็นความชอบธรรม

ถ้าเป็นสมาธิ มันก็เป็นสมาธิกับเรา สมาธิกับเราไม่มีราคา ใครจะมาซื้อมาขายจะตั้งราคาให้ไม่ได้ แต่ในความสุขของเรา เราได้มหาศาล แล้วเวลาเกิดปัญญาขึ้นมา ศีล สมาธิ ปัญญา เกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา ใครก็มาตีค่ากับเราไม่ได้ แต่ในใจของเรานะเรารู้ ถ้าเรารู้มันเป็นปัจจัยตั้งเป็นสันติภูมิโก แล้วสิ่งนั้นจะมีค่าไหมละ เราจะมีค่าขนาดไหน ครูบาอาจารย์ท่านนะ บอกว่าให้แก้แหวเงินทองขนาดไหน กองขนาดไหน แลกกันแลกกับคุณธรรมอย่างนั้น ท่านไม่เอา ไม่มีทาง ท่านไม่สนใจอย่างนั้นเลย

คูสิ คูหลวงตาเรา เห็นไหม คนจนผู้ยิ่งใหญ่ หาเงินให้กับประเทศเป็นหลายๆ หมื่นล้านให้กับประเทศชาติ ให้กับสังคม นี่ไม่สนใจเลย ท่านพูดบ่อยมาก พูดถึงว่าถ้าท่านพูดถึงว่าทางโลกเราโง่ เราโง่มาก โง่มันเพราะไม่แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตัวเองเลย แต่ถ้าพูดถึงทางธรรมยิ่งใหญ่ ยิ่งใหญ่เพราะเสียสละใจ ยิ่งใหญ่เพราะเป็นร่วมโพธิ์ร่วมไทรของสังคมใจ ยิ่งใหญ่เพราะว่าไม่มีสิ่งใดเป็นสมบัติส่วนตัวใจ มันเป็นสมบัติสาธารณะทั้งหมดใจ

เราเกิดมาผลของวิญญู เราเกิดเป็นมนุษย์คนหนึ่ง แล้วเกิดเป็นมนุษย์ที่มีศักยภาพ แล้วได้เห็นโทษเห็นภัยในวิญญูสงสาร ได้มาบวชเป็นภิกษุ ได้มาบวชเป็นผู้เห็นภัยในวิญญูสงสาร บวชมาเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติ แล้วเราปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันมีคุณธรรมขึ้นมา เป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา เห็นไหม นี่มันมีศักยภาพ มันมีคุณงามความดีในหัวใจมหาศาล ถ้ามหาศาลขึ้นมาเราทำเพื่ออะไรละ? เพราะอะไร เพราะถ้าเราไม่ได้ปฏิบัติจนถึงที่สุดแห่งทุกข์ มันก็เวียนตายเวียนเกิดอย่างนั้น โลกก็เวียนตายเวียนเกิดกันอย่างนั้น มันไม่เห็นเป็นสิ่งที่มหัศจรรย์สิ่งใดเลย แล้วเราบวชมานี้ เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะทำมาเพื่อให้พ้นวิญญูเป็นวิวิญญู เราพ้นออกไปอย่างนั้น

คุณติ สรรพสิ่งในโลกนี้เขามีค่ามีราคาทั้งนั้น แต่เวลาบวชปฏิบัติธรรมขึ้นมาแล้วนี้ ถ้ามันเป็นธรรมขึ้นมาแล้วมันจะเอาคุณค่าอะไรมาเทียบเคียงกับราคาละ มันอริยทรัพย์ มันเหนือโลกเหนือสงสาร เหนือสรรพสิ่งทุกอย่าง ถ้าไม่เหนือเห็นไหม ทำไมเทวดา อินทร์ พรหม ต้องมาฟังเทศน์หลวงปู่มัน เขาเป็นเทวดา อินทร์ พรหม เขาอยู่เป็นทิพย์ เขามีความสุขของเขา ทำไมเขาต้องมาฟังเทศน์ล่ะ เพราะทิพย์อันนั้น มันเทียบกับธรรมไม่ได้ไง ทิพย์อันนั้นมันจะมาเทียบกับคุณธรรมไม่ได้เลย ความเป็นทิพย์ๆ มันเทียบกับคุณธรรมได้ไหม

ถ้ามันเทียบกับคุณธรรมไม่ได้แล้วเราละ เราทำอะไรอยู่ ก็เราก็คงหาอยู่นี่ไง เราแสวงหาอยู่ นี่ เราหาคุณธรรมในหัวใจของเรา เห็นไหม สิ่งที่สำคัญธรรมได้คือหัวใจของเรา หัวใจของเรา หัวใจที่ทุกข์ๆ ยากๆ นี่ ถ้าหัวใจของเราใครจะเมตตา ใครจะสงสาร ใครจะพิโรธกับเรา นี่เรื่องของเขา อย่าไปฟัง เวลาทุกข์อะนะ เวลาเรานั่งอยู่ในกลดเรารู้อยู่แล้วว่าเวลามันเจ็บปวดมันเจ็บปวดขนาดไหน เวลาเจ็บอย่างนี้ ใครจะแบ่งเบาภาระเราได้บ้างละ เวลาเราหัวทกกันขวิดนี้ เวลากิเลสมันกระต๊อบเอาเนี่ยใครมันจะช่วยเหลือเจือจานเราได้ละ เราเองมันก็เป็นปัจจัยตั้ง สันทิฏฐิโก เราต้องทำของเราเองนี่ไง

ฉะนั้น ใครจะมีความเมตตา ใครจะสงสารขนาดไหน สาธุ นั้นน้ำใจของเขา แต่ของเราละของเราละ เราต้องสู้ของเราเอง เวลาทุกข์เราทุกข์ของเราเอง เกิดใครให้มาเกิดละ เกิดมาจากท้องพ่อท้องแม่ นี่มันมีกรรมมันถึงมาเกิด เพราะมันมีกาล มันมีกรรม มันมีแรงขับใจ แล้วปัจจุบันนี้ก็จะมาสะสางมาละล้างมันไป ถ้ามันละล้างชะล้างจนหมดแล้วเห็นไหม จบ ไม่เกิด ไม่เกิดแล้วมันเหลืออะไร ไม่เกิดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔๕ ปีพูดอะไรอยู่ ถ้าไม่เกิดอะไรมันไม่เกิดทำไมถึงไม่เกิด ทำไมถึงเกิด มันจบแล้วละ เพราะมันจบของมันแล้วนี้ ถ้ามันเกิดหรือไม่เกิดมันถึงอธิบายได้ ถ้าจะเป็นครูบาอาจารย์ของคน เห็นไหม ครูบาอาจารย์ของคน ครูบาอาจารย์มันก็ต้องมีหัวใจที่คอยชี้ให้ได้

โรงพยาบาลไม่มีหมอสักคนหนึ่ง เครื่องมือแพทย์เต็มไปหมด ทุกอย่างเต็มไปหมดเลย แต่ไม่มีใครรักษา มันก็เหมือนโรงพยาบาลร้าง ในสังคมสงฆ์เรานี้ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ที่รู้จริงเลย มันจะชักนำกันอย่างไร มันจะแก้กันอย่างไร เวลาปฏิบัติไปมันเหมือนคนไข้ เจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาแล้วใครจะรักษา หลวงปู่ท่านบอก “หมุ่คณะให้ปฏิบัติมา ปฏิบัติมา แก้จิตแก้ยากนะ แก้จิตแก้ยากนะ ผู้เฒ่าจะแก้วะ” ท่านทำทนายขนาดนั้น ผู้เฒ่าจะแก้ไวยี้ ใครภาวนามา จิตมันติดบอมา จิตของใครคิดว่ามา ท่านจะแก้ นี่โรงพยาบาลมีหมอ มีผู้อำนวยการ มีผู้ควบคุมดูแลอยู่

เราเลือกบวชแล้วนะ เราบวชมาในพุทธศาสนา เราบวชมาในการปฏิบัติด้วย เรามีอำนาจวาสนามาก มีอำนาจวาสนาเพราะคนอื่นเขาคิดอยากบวชเหมือนเรา เขอยากทำเหมือนเรา เขาไม่มีโอกาส แต่เราบวชแล้วนี่ เราบวชแล้วเราทำอะไรอยู่ ทำเอาๆ นะ ทำดีๆ ทำของเรา ทำขึ้นมาเพื่อประโยชน์กับเรา จะเป็นประโยชน์กับเรา เขาส่งเสริมอยู่แล้วไม่ต้องห่วง เรื่องโลกไม่ต้องห่วง เอาความจริงของเรา ปฏิบัติของเรา เพื่อเป็นผลของเรา พຽ່ງนี้จะเข้าพรรษา อธิฐานพรรษาแล้วเราตั้งใจ จงใจ ทำให้ได้สมความปรารถนา เอวัง